

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

42. Idololatrarum aspera pietas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

ipsis præstari, cum Pechino reuersus, Nanchinum intraui, eaque iam illic oculis conspexi quæ mihi in somnis obiecta fuerant, ignorantibus tunc vrbs illa primaria, quænam esset quæ dormienti repræsentabatur; Nanchini constitui; mansionem ibidem; perpetuam polui; Pechini deinde spebus omnium inuitis, Regis exceptus palatio, cuius mandato accitus fueram, fundavi alteram Societati stationem; & supremos aulae Mandarinorum, mitè beneuolos, & propitios habui. Vtrobique demum Nanchini & Pechini nostris diuina liberalitas impensè fauit, eorumque labores, multorum ad Christum conuersione fortunauit. Hæc de se Riccius, paucis ante obitum suum annis iucundè repetens, suum illud semper memorandum iter Nancianum, de quo huius æui vnde quadragesimo anno traditum reperi, promissione illa seu fortuiti, seu missi potius de cælo somnij, semper ad eodè consilium Riccius, faustos fore progressus Pechinensis commorationis, noménque Christianum longè inde in Prouincias spargendum, vt ea fiducia, nostrorum mœtorem erigeret, quoties à Mandarinis vexabantur. Maecti aiebat, & fortes! Dei promissis freti, certique adfuturum tempus vt qui vos modo exagitant Mandarinelli minorum gentium, cernant vos a Præsidibus Tribunalium supremorum, ipsisque in administrando imperio Regum Assessoribus, Collais experti, obseruarique, & diligi, quæ vti prædixerat euenerit.

Inter Sinas Australes mediterranea Chiansensis Prouincia, quinque aliis coronatur; eius caput, & Proregis sedes Nancianum, vrbs amœnissima, duplici anno cinctæ, quorum maximus in locum definit commodum, & sparsum minoribus insulis; præter hunc duo sunt intra urbem angustiores lacus ad publicam voluptatem. Ciuitatis ambitus Florentiæ duplus; densa ciuium multitudo, qui spreto mercimonio, toti sunt in scientiis quærendis, & Literatorum gradibus atque honoribus, quo illos sublimis ingenii, eximia indoles vltro rapit; nulla toto regno ciuitas doctior; nulla Mandarinorum feracior; arcuum proinde splendore, ac numero tam frequens vt scribat Riccius nonis erigendis locum in vrbe defuisse. Felicitas hæc ingeniorum præstantium Sinarum more, florem honorum, & diuitiarum in urbem trahit; & accedunt è sanguine regio tam multi, vt tradat Riccius eorum palatia quintam vrbs partem occupasse, ciues de cæteris progignit ad pietatem mirificè dociles, vt potest pietas Dei veri ignara constare, idola venerantur incredibili reuerentia, censent animos esse immortales; pœnas & præmia defunctos æternum manere; ad stabiliendum salutis negotium quam iis Bonziji depingunt, prorsus nihil omittunt, gnari licet id suis legibus minimè præcipi. Quare vitam omnem in summa plerique asperitate viuunt; quotidianum ieiunium nisi legumine, & oleribus non soluunt; piscem, lacticiam, & oua respuunt, ea delicias arbitrati à ieiunio alienas, in quo legem eandem sibi Riccius indixit quibus diebus Ecclesia carnibus abstinet, ne sibi Ethio-

42.
Nancianum
vrbs Litera-
torum.

41.
Idololatra-
rum aspera
pietas.

ci viderentur Christianis esse sanctiores. Iam suo quem colunt Deo, tot prodigialiter patrata tribuunt, vt possint stolidi ad ea stupere, inter quæ illud est quod subterraneum infinitorum volaminum draconem, Nanciano, & Prouinciæ minantem exitium, catenis duabus ad columnas ferreas ligauit (ex quibus inditum superbissimo eius templo nomen) tum profundis emerſus specubus, sua cum domo & talpis in ea nidificantibus momento in cælum raptus est. Cuius portenti admirabilitas quàm religiosos Chianſenſi Prouinciæ motus, tam latus Prouinciis cæteris riſus parit. Verum Literatis Paradisus & inferi, Elisi sunt, & Orcus, Poëtarum commenta, excogitata continuendæ plebi, damno magis & vtili quam honesto frænari assuetæ, incumbunt nihilo segnius Philosophicæ virtuti, habentur prælectiones de illa publicæ, & academiæ frequentes vbi tractantur officia viri boni, boni patris familias, boni Ciuis, & boni Reſtoris ad felicitatem priuatam, domesticam, patriam, & regni totius spectantia, aduertitque Riccius hos Academicos, maiorem cæteris ostentasse modestiam, grauitatem, & linguæ prudentiam.

43.
Nanciani
optatissime
Riccius ne-
sciens.

Vrbem hanc sibi tantoperè laudatam ingressus Riccius Iunio anni 1595. & spes inter metusque adhuc anceps, mense integro insistit apud Deum, vt sibi adesset, & conciliaret gratiam tot Mandarinorum, quorum nemo erat à quo non posset vrbe pelli; vnus à quo posset retineri: & hanc sui quam sibi precabatur peculiarem Deo curam esse, statim animaduertit cum ex iis quos Sciaochini & Sciaocei per annos duodecim tam multos sibi deuinxerat Mandarinos ne vnum quidem nancisci valuit cuius auxilio vel ope iuaretur. Quare per se coactus rem suam agere, dum dissimulanter de iis inquit, qui sibi plurimum obstituri, vel profuturi videbantur, audiuit magnoperè laudari medicum nomine Guanchileum artis, & ingenij gloria celebrem, & apud omnes Mandarinos gratia pollentem Per hunc sibi putauit præuertendas accusationes peregrinitatis, quibus minimè dubitabat se delatum iri ad tribunalia; optabatque viri gratiosissimi commendatione, instructum iis dotibus agnosci ob quas desiderandus esset potius, quàm fugandus ob notam ortus peregrini: at enim quantumuis illic de facie ignotus; expetebatur cupidè & celebrabatur incomparabili apud proceres fama sanctimonix & doctrinx, quam vbi didicit, fatetur se percussum grauiter quòd eam factis æquate diffideret, Guanchileum interea medicum, honore quam potuit maximo adiit, quo congressu primùm singularis reuerentiæ mutux significatio, tum de literis, & diuinis sermo vtrumque inter se artissimo fœdere copulauit; ac dum satisfaceret Riccius rogitanti, & nunquam priùs audita detegeret, annus medico erat quæuis mora, donec miraculum hoc hominis vt quidem appellabat, amicis indicaret, qui Sinenſes doctrinas Sinis ipsis callebat peritius; & Occidentis sui proprias, Sinis hæctenus ignoratas complectebatur animo, & verbis mirabiliter explanabat; quare illa

43.
Egrege iu-
uatur à me-
dico, & de-
pædicatur.